

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Pædagogisk Faglighed

NOTAT

Til Børne- og Ungdomsudvalget

14-01-2015

Sagsnr.

2014-0255357

Status på samarbejdsaftaler for Stærkt Samarbejde 2014/2015

Dokumentnr.

2014-0255357-1

Baggrund

Den 5. december 2012 besluttede Børne- og Ungdomsudvalget at implementere initiativet om Stærkt Samarbejde mellem skoler, institutioner og klubber (BUU-mødet den 05.12.2012, pkt. 11). Forvaltningen blev ved samme lejlighed bedt om at præsentere udvalget for opsamlinger på arbejdets første to år. Dette notat indeholder den ønskede opsamling.

Sagsbehandler

Kim Stoltze Olsen

I Stærkt Samarbejde er der truffet politisk beslutning om seks overordnede mål, som skal adresseres i samarbejdet. Det er:

1. Overgange
2. Udsatte børn og unge
3. Børn og unges kulturfællesskaber i centrum
4. Fælles fokus og fælles sprog
5. Ledelsesmæssig forankring af samarbejdet
6. Forvaltningens implementeringsindsatser

Hensigten med at styrke samarbejdet omkring disse mål er at sikre en bedre koordination mellem tilbuddene, så børn og unge i højere grad oplever sammenhæng og helhed mellem de forskellige arenaer, de bevæger sig i. Initiativet understøtter det pædagogiske pejlemærke 'Sammenhæng og overgange'.

For at implementere de fem første mål er skoler i samarbejde med tilknyttede børnehaver, fritidsinstitutioner og klubber blevet bedt om i fællesskab at udarbejde forpligtende samarbejdsaftaler omkring aktiviteter, der understøtter målene.

Sektoren har udarbejdet samarbejdsaftaler en gang tidligere for skoleåret 2013/2014. Nedenfor indledes med et kort resumé af den generelle status på samarbejdsaftalerne for skoleåret 2014/2015, hvorefter det beskrives, hvilke aktiviteter, der er indgået i samarbejdsaftaler omkring, i forhold til de fem overordnede mål. Denne status dækker over både almen- og specialområdets samarbejdsaktiviteter. Afslutningsvis beskrives initiativets videre forløb.

Resumé

Samlet set giver en gennemgang af samarbejdsaftalerne et noget uensartet indtryk. Aftalerne spænder fra at beskrive meget specifikke aktiviteter til mere at beskrive intentioner med det arbejde, man påtænker at igangsætte.

Pædagogisk Faglighed

Gyldenløvesgade 15
1502 København V

Telefon
2146 7708

E-mail
kistol@buf.kk.dk

EAN nummer
5798009288301

www.kk.dk

I nogle samarbejdsaftaler er det tydeligt, at der – i forhold til sidste skoleårs aftaler – er kommet mere tyngde i arbejdet, og der prøves kræfter med større og mere komplicerede samarbejdsopgaver; eksempelvis i forhold til at danne en fælles tilgang til vidensoverdragelse eller arrangere praktikforløb i skolen for kommende skolebørn.

Det vidner om, at der er gjort nogle erfaringer, som der kan bygges videre på, samt at der kommet en højere grad af kontinuitet i samarbejdet og forståelse af det fælles ansvar for at sikre, at børn og unge oplever en positiv forskel som følge af de konkrete indsatser.

Samtidig viser samarbejdsaftalerne dog også, at der flere steder fortsat bør arbejdes med erfaringsopsamling, således at der kommer et stærkere fokus på, hvordan man lokalt kan samarbejde til gavn for de enkelte børn og unge.

Det fremgår også af materialet, at der i tolkningen af det pædagogiske mål er en ret stor forskellighed. Det er vurderingen, at der i en faglig målsætning skal være spændvidde, men at der samtidig skal være så specifikke mål, så det sikres, at der arbejdes i samme retning til gavn for de børn og unge man har et fælles ansvar for. Derfor vil der i forbindelse med implementering af Fremtidens Fritidstilbud blive sat fokus på formuleringen af faglige mål i forbindelse med drøftelserne omkring det faglige indhold i fritidstilbud og klubber (jf. BUU-mødets høringsindstilling den 10.12.2014, pkt. 5 og indstilling på BUU-mødet 18.03.2015).

Overgange

Målet for overgange omhandler pædagogiske indsatser ift. de skift børn og unge foretager, når de bevæger sig mellem forskellige tilbud. Dette arbejde har siden 2001 pågået i regi af 'samtænkning', som primært omhandler samarbejdet mellem skole og fritidstilbud.

I Stærkt Samarbejde er børns overgang fra børnehave til skole/fritidsinstitution og overgangen fra fritidsinstitution/skole til klub imidlertid også medtænkt. Derudover er målet blevet mere konkretiseret ved, at der eksempelvis er forventning om, at alle børn har besøgt en skole og en fritidsinstitution, inden overgangen dertil sker. Det er således samarbejdet om at skabe sammenhænge mellem de forskellige tilbud både i forbindelse med overgange og til dagligt, der er i fokus.

I samarbejdsaftalerne har størstedelen iværksat aktiviteter, der kan hjælpe børn og unge til en god overgang. Hovedsageligt er der fokus på en god overgang mellem børnehave og skole/fritidshjem, mens lidt færre sætter fokus på overgange mellem fritidshjem og ungdomsklub.

Aktiviteter, der understøtter den gode overgang fra børnehave til skole, er blevet videreført fra sidste års samarbejdsaftaler til dette års aftaler, som fx skolepraktik, hvor kommende skolebørn indgår i et forløb på skolen, eller en såkaldt 'fredagsskole', hvor de kommende skolebørn får et generelt kendskab til, hvad skole indebærer.

Der er flere samarbejdsaftaler, der fokuserer på temaet skoleparathed ved overgangen fra børnehave til skole. En samarbejdsaftale inkluderer et tiltag, hvor et team af ressourcepersoner skal samarbejde med børnehaverne om at understøtte børnenes skoleparathed.

Derudover indeholder en stor andel af samarbejdsaftalerne aktiviteter i forhold til at overdrage informationer om det enkelte barn, hvor samarbejdspartenerne fx udfylder overdragelseskemaer eller deltager i vidensdelingsmøder.

Der er flere eksempler på, at forældre søges inkluderet i at gøre barnet eller den unges overgangsproces så tryk som mulig. For eksempel er der børnehaver, som afholder møder med forældre om overdragelse af deres børn, og som udfylder skema til videre brug i processen. Der afholdes også fælles introsamtaler og efterfølgende evalueringssamtaler, hvor skole, KKFO og forældre deltager. Et tredje eksempel er forældremøder, hvor personale fra fritidsklubberne og ungdomsklubberne deltager i møderne for hhv. 3. klasses og 7. klasse. I 3. klasses forældremøder informerer personalet om overgangen og i 7. klasses forældremøder søger personalet at inspirere forældre til at understøtte de unges aktive fritidsliv. Der er også eksempler på, at ungdomsklubberne har inviteret 7.-9. klasser på besøg for at introducere alle unge til klubberne.

Udsatte børn og unge

Målet for udsatte børn og unge er at sikre, at der sker en fælles koordineret indsats af enten forebyggende eller løsningsorienteret karakter for børn og unge, der befinder sig i udsatte positioner. Der skal være en fast og forpligtende struktur for, hvordan lærere, pædagogisk personale og forældre kommer i kontakt med hinanden, så alle aktører tildeles en rolle i forhold til en koordineret pædagogisk indsats.

I samarbejdsaftalerne er der gode eksempler på, hvordan der arbejdes med at styrke netværket af ressourcepersonale med henblik på at understøtte indsatsen for udsatte børn og unge. For eksempel bruges 'tværsamtaler' som et fast mødeforum for ressourcepersonale, såsom socialrådgivere, psykologer, talepædagoger, samt repræsentanter fra skole, fritidsinstitutioner og klubber. Andre samarbejdsaftaler kalder lignende samarbejde for 'task force'. Her inddrages forældre også i samarbejdet med fast lærer/pædagog-personale og ressourcepersonale. Disse møder har til formål at skabe en fælles tilgang til arbejdet med børn eller unge med særlige udfordringer.

Der er i forlængelse af dette en stor andel samarbejdsaftaler, der har faciliteret en systematisk overdragelse af viden om udsatte børn og unge, hvor nogle aftaler også sætter fokus på en daglig/løbende overdragelse af et barns specifikke udfordringer den dag.

I en del samarbejdsaftaler går temaet 'det hele barn' igen. Her er der fokus på helhedsorienterede løsninger, der forebygger de problemer, som børn og unge i udsatte positioner kan støde ind i. Et eksempel herpå er, at ledere fra ungdomsklub, fritidshjem og skole arbejder med fælles handleplaner.

Et andet eksempel er et fritidshjem, der udformer en oversigt over de kommende skolebørns indbyrdes venskaber til børnehaveklasselærens brug.

En del samarbejdsaftaler har desuden særlige indsats i forhold til børnenes udvikling af sproglige kundskaber. I nogle samarbejder sættes der fokus på brugen af sprogvurderinger, som foretages i børnehaven og i 0. kl., ift. at kunne understøtte børn med sproglige udfordringer på bedste vis.

Aktiviteter for børn og unges kulturfællesskaber i centrum

Målet for børn og unges kulturfællesskaber omhandler dét at reflektere over og kunne redegøre for, hvad hhv. skole, institution og klub hver især og i fællesskab bidrager med for at sikre en god trivsel og udvikling hos børn og unge. Det kan eksempelvis handle om at aftale, hvordan samarbejdsgruppen i fællesskab arbejder med børnenes sprogudvikling, sådan at der de forskellige tilbud – med forskellige virkemidler – har samme mål for øje.

I samarbejdsaftalerne bliver det tydeligt, at dette mål rummer mange tolkningsmuligheder. Som følge deraf ville mange af aktiviteterne også kunne lægges ind under de øvrige mål i Stærkt Samarbejde. Derfor spænder eksemplerne i samarbejdsaftalerne også vidt; fra beskrivelser af aktiviteter ift. indbyrdes forventningsafstemning mellem børnehave, fritidshjem og børnehaveklasse til aktiviteter som projektet 'En teenager i familien', der i et udviklingsforum mellem skole/fritidshjem og ungdomsklub sætter fokus på de problematikker, denne aldersgruppe kan have.

En anden aktivitet, er 'Kulturdagen', hvor hele samarbejdsgruppen og lokale foreninger/organisationer går sammen om at skabe et arrangement,

som har til formål at øge børnenes udfoldelsesmuligheder i lokalområdet, samt styrke de fagprofessionelles fællesskab.

Fælles fokus og fælles sprog

Målet for fælles fokus og fælles sprog handler om at lærere og pædagogisk personale i institutionerne øger kendskabet til hinandens arbejdsfelter og fagligheder med henblik på at udvikle fælles sprog og indbyrdes forståelse af hinandens praksisser. Det giver blandt andet øget opmærksomhed på muligheder for at etablere fælles arrangementer for enhederne i samarbejdsgruppen og deling af ny faglig viden.

I samarbejdsaftalerne er der en stigende tendens til at arrangere fælles kompetenceudvikling for både lærere og pædagoger, hvilket ikke var tilfældet sidste år. Der er samtidig fortsat mange eksempler på, at fælles arrangementer såsom temauger, åbent hus arrangementer, café-møder mv. vægtes højt som midler til at øge kendskabet til hinandens praksisser.

Derudover er der flere eksempler på aktiviteter, som understøtter en helhedsorienteret tilgang til arbejdet med familierne. Det sker bl.a. ved, at der afholdes fælles forældremøder og skole/hjem-samtaler på tværs af fritids- og skoletilbud, samt fælles møder om forventningerne til børns skoleparathed.

Jobbytte og praktikforløb på tværs af tilbuddene forekommer også som led i lære hinandens praksisser bedre at kende og se børn og unge i flere kontekster.

Ledelsesmæssig forankring af samarbejdet

Målet for ledelsesmæssig forankring af samarbejde handler om, at ledelserne i de respektive enheder går foran som rollemodeller og tydeliggør vigtigheden af samarbejdet. Det indebærer blandt andet, at ledelserne sikrer, at der skabes tid til overlap og fælles aktiviteter, samt indbyrdes koordinerer, så de samlede medarbejderressourcer bringes i spil i forhold til de specifikke samarbejdsopgaver.

I samarbejdsaftalerne prioriteres særligt samarbejdet mellem ledelserne i børnehaverne og skolerne højt. Sidste års samarbejdsaftaler vidnede om, at dette samarbejde var i sin vorden, mens det i år er blevet mere velfunderet og et område, der videreudvikles på. Der er således eksempler på, at børnehaver, fritidshjem og skoler i fællesskab afholder temamøder, hvor pædagogiske tilgange og udviklingstendenser i lokalområdet drøftes.

I flere samarbejdsaftaler er der indgået aftaler om koordinering af årshjul, hvilket også var tilfældet sidste år. I dette års aftaler er der eksempler på øget koordinering ved, at videnoverdragelse mellem til-

buddene også indgår i årshjulet med det særlige fokus at skabe bedre timing, så viden er up-to-date samt sikring af, at børn og unges overgang fra et tilbud til et andet er optimalt forberedt.

Forvaltningens implementeringsindsatser

Målet for forvaltningens implementeringsindsatser er at sikre, at forvaltningen understøtter implementeringen af det styrkede samarbejde.

Forvaltningens arbejde med de oprindelige implementeringsindsatser har fulgt planen – dog med nogle justeringer undervejs. Eksempelvis blev en inspirationskonference erstattet af møder, hvor alle samarbejdsgrupperne i det enkelte område fik mulighed for i fællesskab at starte samarbejdet op om de nye samarbejdsaftaler.

Endvidere er der blevet oprettet en inspirationsportal for Stærkt Samarbejde på MitBUF.

Samlet set er Stærkt Samarbejde nu i drift og indgår i tilsynsmodellen for institutionerne under Dagtilbudsloven og som et aspekt i Kvalitets- og Supportsamtalerne.

Set i bredere perspektiv har forvaltningens organisationsudvikling haft fokus på at styrke supporten til skoler og institutioner. I den proces har samarbejdet mellem de to professioner; lærere og pædagoger, været et omdrejningspunkt, som er tildelt stor opmærksomhed, f.eks. i forbindelse med folkeskolereformen, i Fremtidens fritidstilbud og i forhold til forvaltningens interne opbygning. Der arbejdes således løbende på at optimere vilkårene for samarbejdet med det for øje at sikre trivsel og god faglig udvikling for alle kommunens børn og unge.

Videre forløb

Skoler, institutioner og klubber arbejder ud fra de her beskrevne samarbejdsaftaler skoleåret ud. Derefter er Stærkt Samarbejde fuldt implementeret, hvilket vil sige, at der årligt udarbejdes nye samarbejdsaftaler hver marts måned, som der arbejdes med i det efterfølgende skoleår.

Omlægningen af hele fritidsområdet i forbindelse med Fremtidens Fritidstilbud vil imidlertid have stor indflydelse på, hvordan der fra august 2016 og frem samarbejdes mellem tilbuddene. Omlægningen vil dels influere på, hvilke samarbejdspartnere det enkelte tilbud har, dels hvilket indhold og hvilken form samarbejdet vil antage. Det er imidlertid sikkert, at der fortsat skal være samarbejde mellem tilbuddene, idet det forudsættes i både Folkeskoleloven og Dagtilbudsloven.

Revisionen af Stærkt Samarbejde indgår i programmet Fremtidens Fritidstilbud og håndteres helt konkret i projektet 'Faglig kvalitet og kompetenceudvikling'. Her vil der blive sat fokus på, hvilke mål og

opgaver, der skal sættes for fremtidens håndtering af sammenhæng og overgange for børn og unge generelt, samt børn og unge i udsatte positioner.

BUU præsenteres den 18. marts 2015 for principper for den faglige kvalitet i fremtidens fritidstilbud. Her vil samarbejdet omkring børn og unges overgange mellem tilbud indgå med henblik på at skabe øget sammenhæng og afveksling i børn/unges hverdag.